

Литвинова Валерія Валентинівна

старший науковий співробітник,
відділ супроводження академічних ресурсів,
Український інститут науково-технічної
експертизи та інформації, м. Київ, Україна

Литвинова Ольга Ігорівна

кандидат технічних наук,
доцент кафедра матеріалознавства,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ТА НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ, О РЕГЛАМЕНТУЮТЬ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕБ-САЙТІВ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ І СПЕЦІАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ З ЇХ НАЛАШТУВАННЯ

Аналіз законодавчої та нормативно-правової бази України свідчить, що питання створення та функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади регламентуються відповідними законами України, указами Президента України, постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами центральних органів виконавчої влади та низкою міжнародних документів. Основними серед них є:

Закон України 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» [1] – визначено термін «висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні – одержання, збирання, створення, поширення, використання і зберігання інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб про роботу цих органів (стаття 1).

Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР «Про Національну програму інформатизації» [2] – зазначає, що «Головною метою Національної програми інформатизації є створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави» (стаття 5).

Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» [3] – визначає «Порядок здійснення та забезпечен-

ня права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес».

Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI «Про центральні органи виконавчої влади» [4] – визначені «Принципи діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади», зокрема: «Діяльність міністерств та інших центральних органів виконавчої влади ґрунтується на принципах верховенства права, забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина, безперервності, законності, забезпечення єдності державної політики, відкритості та прозорості, відповідальності» та визначено, що «Всі накази міністерства оприлюднюються державною мовою на офіційному сайті міністерства в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації». (стаття 15).

Указ Президента та від 17 травня 2001 р. № 325 «Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади» [5] – зокрема, створена робоча група з підготовки пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади.

Указ Президента України від 1 серпня 2002 року № 683/2002 «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади» [6] – встановлює «обов'язковість ведення органами державної влади та органами місцевого самоврядування Веб-сторінок та оперативного (не пізніше п'яти робочих днів) розміщення на них офіційної інформації про діяльність відповідних органів, виконання програм, планів, чинних та скасованих нормативно-правових актів, форм і зразків документів, архівної та іншої інформації, а також необхідність завчасного розміщення на таких Веб-сторінках проектів нормативно-правових актів з повідомленням про це засобів масової інформації».

Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» [7] – затверджено Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади та Технічні вимоги на створення (модернізацію) офіційних веб-сайтів, що стосуються доступу до них користувачів з вадами зору та слуху.

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 р. № 1302 «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» [8] – надано доручення щодо створення та впровадження першої черги Єдиного веб-порталу Кабінету Міністрів України

(Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади) як центральної частини електронної інформаційної системи «Електронний Уряд».

Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 208 «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» [9] – визначено зокрема, що «одним з пріоритетних завдань щодо розвитку інформаційного суспільства є надання громадянам та юридичним особам інформаційних та інших послуг шляхом використання електронної інформаційної системи «Електронний Уряд», яка забезпечує інформаційну взаємодію органів виконавчої влади між собою, з громадянами та юридичними особами на основі сучасних інформаційних технологій».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. № 326 «Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів» [10] – визначено, що «Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів – це інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для реєстрації, обліку, накопичення, оброблення і зберігання відомостей про склад, зміст, розміщення, умови доступу до електронних інформаційних ресурсів та задоволення потреб юридичних і фізичних осіб в інформаційних послугах».

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2004 р. № 759-р «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» [11] – доручено міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям «забезпечити розміщення і систематичне оновлення інформації та технічну підтримку власних веб-сайтів відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» та від 29 серпня 2002 р. N 1302 «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади».

Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225 «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади», який визначає процедуру інформаційного наповнення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади [12].

Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225 «Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» [13].

Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15.08.2003 р. № 149 «Про затвердження Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» [14] – визначено «Порядок надання інформаційних а інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» (далі – Порядок) визначає процедуру надання органами виконавчої влади інформаційних та інших послуг громадянам і юридичним особам з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд».

Наказ Міністерства транспорту та зв'язку від 02.12.2004 N 1058 «Про затвердження форми заяви для включення електронного інформаційного ресурсу до Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів» [15].

Наказ Держкомтелерадіо від 08.06.2015 р. № 118 «Про затвердження Порядку проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» – визначено, що «Цей Порядок визначає основні засади та встановлює методологію проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» [16].

Крім того низкою міжнародних та внутрішніх документів в Україні врегульовано питання доступності веб-ресурсів для користувачів з вадами зору та слуху.

Серед міжнародних слід назвати у першу чергу такі:

Декларація про права інвалідів (Прийнята резолюцією 3447 (XXX) Генеральної Асамблеї від 9 грудня 1975 року) [17], де пунктом 2 визначено: «Інваліди повинні користуватися всіма правами, викладеними в цій Декларації. Ці права повинні бути визнані за всіма інвалідами без яких би то не було виключень і незалежно від і дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, віросповідання, політичних чи інших переконань, національного або соціального походження, матеріального стану, народження або будь-якого іншого фактору, незалежно від того, чи стосується це до самого інваліда або до його або її сім'ї».

Резолюція 48/96 Генеральної Асамблеї ООН від 20 грудня 1993 року «Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів» [18], в якій наведено визначення терміну «забезпечення рівних

можливостей» та сформульовано принцип рівності прав, а саме: «забезпечення рівних можливостей – процес, завдяки якому різні системи суспільства і довкілля, такі, як обслуговування, трудова діяльність і інформація, виявляються доступними всім, особливо інвалідам»; принцип рівності прав передбачає, що потреби всіх без винятку індивідумів мають однаково важливе значення, що ці потреби повинні служити основою планування в суспільстві і що всі кошти слід використовувати таким чином, щоб кожен індивідум мав рівні можливості для участі в житті суспільства».

Рекомендація CM/Rec(2009)8 Комітету міністрів державам-членам, щодо «Досягнення повноцінної участі завдяки універсальному проектуванню і дизайну» [19] (Прийнята Комітетом міністрів 21 жовтня 2009 р. на 1068-му засіданні представників міністрів), де визначені Рекомендації урядам щодо прийняття «універсального проектування і дизайну, як філософії та стратегії, що сприяє встановленню повноцінного і незалежного суспільного життя для всіх громадян, включаючи інвалідів»; «Держави-члени мають діяти, використовуючи принципи Універсального дизайну, охоплюючи всі галузі суспільства, наприклад, будівництва життєвого середовища, мережі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), транспорт, послуги, туризм, продукти та товари, інформацію, працевлаштування та освіту» тощо.

Конвенція про права інвалідів : Прийнято Генеральною Асамблеєю ООН від 16 грудня 2009 року, мета якої – «заохочення, захист і забезпечення повного й рівного здійснення всіма особами з інвалідністю всіх прав людини й основоположних свобод, а також у заохоченні поважання притаманного їм достоїнства».

Серед законодавчих та нормативно-правових актів України дане питання регулюють:

Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 р. № 875-XII [20] – «визначає основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні і гарантує їм рівні з усіма іншими громадянами можливості для участі в економічній, політичній і соціальній сферах життя суспільства, створення необхідних умов, які дають можливість особам з інвалідністю ефективно реалізувати права та свободи людини і громадянина та вести повноцінний спосіб життя згідно з індивідуальними можливостями, здібностями і інтересами».

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII [21] – визначає право на інформацію, а саме: «Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поши-

рення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Реалізація права на інформацію не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб» (стаття 5).

Закон України «Про бібліотеки та бібліотечну справу» від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР [22] – визначає права користувачів бібліотеки, зокрема: «Користувачі бібліотек з вадами зору мають право на одержання документів на спеціальних носіях інформації через мережу спеціалізованих та інших загальнодоступних бібліотек» (стаття 22).

Закон України «Про соціальні послуги» від 19.06.2003 р. № 966-IV [23] – «визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги».

Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» від 6.10.2005 р. № 2961-IV [24] – «визначає основні засади створення правових, соціально-економічних, організаційних умов для усунення або компенсації наслідків, спричинених стійким порушенням здоров'я, функціонування системи підтримання інвалідами фізичного, психічного, соціального благополуччя, сприяння їм у досягненні соціальної та матеріальної незалежності», зокрема основними завдання законодавства України з питань реабілітації осіб з інвалідністю визначено: «створення умов для усунення обмежень життєдіяльності осіб з інвалідністю, відновлення і компенсації їх порушених або втрачених здатностей до побутової, професійної, суспільної діяльності» (стаття 3).

Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права інвалідів і факультативного протоколу до неї» від 16.12.2009 р. № 1767-VI [25] – ратифіковано «Конвенцію про права інвалідів і факультативного протоколу до неї», мета якої «полягає в заохоченні, захисті й забезпеченні повного й рівного здійснення всіма особами з інвалідністю всіх прав людини й основоположних свобод, а також у заохоченні поважання притаманного їм достоїнства» (стаття 1).

Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI [26] – визначені принципи забезпечення доступу до публічної інформації, зокрема йдеться про таке:

«Доступ до публічної інформації відповідно до цього Закону здійснюється на принципах:

1) прозорості та відкритості діяльності суб'єктів владних повноважень;

2) вільного отримання, поширення та будь-якого іншого використання інформації, що була надана або оприлюднена відповідно до цього Закону, крім обмежень, встановлених законом;

3) рівноправності, незалежно від ознак раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак» (стаття 4).

Указ Президента від 18.12.2007 р. № 1228/2007 «Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженим фізичними можливостями» [27] – зазначено «визнати за необхідне невідкладно здійснити додаткові заходи, спрямовані на підтримку людей з інвалідністю, створення належних умов для їх гармонійної інтеграції в суспільство, безперешкодного доступу до будинків і приміщень центральних та місцевих органів виконавчої влади, об'єктів соціальної інфраструктури, привернення уваги суспільства до проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями».

Розпорядження Президента України від 07.05.2013 р. № 176/2013-рп «Про створення робочої групи з питань розроблення концепції державної підтримки та забезпечення всебічного розвитку осіб з особливими потребами» [28] – Робоча група створена «з метою підготовки узгоджених пропозицій щодо державної підтримки та забезпечення всебічного розвитку осіб з особливими потребами, підвищення рівня і поліпшення стану реалізації їх прав та можливостей, відповідно до пункту 28 частини першої статті 106 Конституції України»

Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 р. № 1686 «Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів» [29] – «Програма спрямована на забезпечення системного підходу до організації реабілітації, послідовності і наступності в проведенні багатопрофільних реабілітаційних заходів і встановлення контролю за якістю реабілітаційних послуг».

«Метою Програми є визначення гарантованих державою переліків реабілітаційних послуг, технічних та інших засобів реабілітації, виробів медичного призначення, що надаються інваліду чи дитині-інваліду з урахуванням фактичних потреб залежно від віку, статі, виду захворювання (каліцтва) безоплатно або на пільгових умовах». Цією постановою визначені переліки послуг, що надаються інвалідам у тому числі з ураженням органів слуху та зору.

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 р. № 784 «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших

маломобільних груп населення на 2009-2015 роки «Без бар'єрна Україна» [30] – план заходів прийнято «З метою подальшої реалізації державної політики із створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення і на виконання положень статті 9 Конвенції ООН про права інвалідів».

Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 706 «Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року» [31] – «Метою Програми є забезпечення реалізації прав і задоволення потреб інвалідів нарівні з іншими громадянами, поліпшення умов їх життєдіяльності згідно з Конвенцією про права інвалідів».

Серед завдань Програми «Свобода висловлення думки та переконань і доступ до інформації (стаття 21 Конвенції про права інвалідів)», реалізація якого центральними та іншими органами виконавчої влади, іншими заінтересованими організаціями та установами здійснюється шляхом:

1) подання на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо забезпечення доступності офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади для користувачів з ураженням органів зору та слуху шляхом внесення змін до:

постанови Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» [32] – у частині створення для людей з вадами зору та слуху альтернативної версії офіційного веб-сайту з більш простою структурою, яка дублюватиме інформацію на основному офіційному веб-сайті та відповідатиме встановленим вимогам

постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1302 «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» [33] – у частині доступності інформації на офіційних веб-сайтах для користувачів з вадами зору та слуху відповідно до встановлених вимог;

2) розроблення та затвердження змін до власних нормативно-правових актів з питань функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади у частині забезпечення їх доступності для користувачів з ураженням органів зору та слуху, а також проведення моніторингу інформаційного наповнення таких веб-сайтів

3) підготовка пропозицій щодо надання інвалідам з ураженням органів слуху послуг із сурдоперекладу як різновиду соціальних послуг

2. Удосконалення інформаційних технологій

1) забезпечення державних телерадіоорганізацій сучасним обладнанням для субтитрування та сурдоперекладу офіційних повідомлень, кіно-, відеофільмів, передач і програм

2) розроблення програмного забезпечення для доступу інвалідів з ураженнями органів зору до україномовної текстової інформації на моніторі комп'ютера або дисплеї мобільного телефону.

Наказ Державного Комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25.11.2002 р. № 327/225 «Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» [34] – зокрема визначено «Система керування інформаційним вмістом веб-сайту органу виконавчої влади повинна мати універсальну модульну архітектуру та включати: модуль адаптації інформації на веб-сайті для користувачів з вадами зору та слуху, модуль системи обліку публічної інформації, модуль пошукової системи, модуль адміністративних послуг, модуль електронних звернень громадян, модуль резервного копіювання даних веб-сайту на випадок непередбаченого збою тощо».

Наказ Держкомтелерадіо від 30.04.2015 р № 87 «Про затвердження «Порядку проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» [35] – «Порядок визначає основні засади та встановлює методологію проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР (Редакція від 16.07.2019 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80>
2. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР (Редакція від 01.08.2016 р.) – URL : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. №2939-VI (Редакція від 01.05.2015 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI (Редакція від 01.01.2019 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

5. Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади : Указ Президента та від 17 травня 2001 р. № 325 (Редакція від 22.01.2005 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/325/2001>
6. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади» : Указ Президента України від 1 серпня 2002 р. № 683/2002 – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/683/2002>
7. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 (Редакція від 14.06.2019 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>
8. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 р. № 1302 (Редакція від 14.06.2019 р.) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF>
9. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 208 – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>
10. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. № 326
11. Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2004 р. № 759-р – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759-2004-%D1%80>
12. Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади : Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2002 р. за № 1021/7310) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>
13. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади : Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225 (Редакція від 27.03.2015 р.)

- (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 29 grudnia 2002 roku za № 1022/7310) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>
14. Про затвердження Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд : Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України № 149 від 15.08.2003 р. (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 листопада 2003 р. за N 1066/8387) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-03>
  15. Про затвердження форми заяви для включення електронного інформаційного ресурсу до Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів : Наказ Міністерства транспорту та зв'язку від 02.12.2004 № 1058 (Редакція від 29.05.2018) (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 грудня 2004 р. за № 1585/1018) – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1585-04>
  16. Про затвердження Порядку проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади : Наказ Держкомтелерадіо від 08.06.2015 № 118 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 червня 2015 р. за № 759/27204). – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-15>
  17. Декларація про права інвалідів : Прийнята резолюцією 3447 (XXX) Генеральної Асамблеї від 9 грудня 1975 року [Електронний ресурс]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_117
  18. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів : Резолюція 48/96 Генеральної Асамблеї ООН від 20 грудня 1993 року (Редакція від 20.12. 1993 р) [Електронний ресурс]. URL : https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_306
  19. Досягнення повноцінної участі завдяки універсальному проектуванню і дизайну : Рекомендація CM/Rec (2009)8 Комітету міністрів державам-членам (Прийнята Комітетом міністрів 21 жовтня 2009 р. на 1068-му засіданні представників міністрів) [Електронний ресурс]. URL : <http://ud.org.ua/zakonodavstvo/mizhnarodni-dokumenti-ta-standarti/172-cmrec20098>
  20. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII (Редакція від 09.08.2019 р.) [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12>. –
  21. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (Редакція від 01.01.2017 р.) [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/-show/-2657-12>.
  22. Про бібліотеки та бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР (Редакція від 01.01.2017р.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>

23. Про соціальні послуги : Закон України від 19.06.2003 р. № 966-IV (Редакція від 07.01.2018 р.) [Електронний ресурс]. URL : [http://.rada.gov.ua/-laws/-show/966-15](http://rada.gov.ua/-laws/-show/966-15)
24. Про реабілітацію інвалідів в Україні : Закон України від 6.10.2005 р. № 2961-IV (Редакція від 03.07.2019 р.). [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
25. Про ратифікацію Конвенції про права інвалідів і факультативного протоколу до неї : Закон України від 16.12.2009 р. № 1767-VI (Редакція від 30.09.2016 р.) [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/-laws/show/1767-17>
26. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (Редакція від 01.05.2015 р.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
27. Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента від 18.12.2007 р. № 1228/2007 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/-laws/-show/1228/2007>
28. Про створення робочої групи з питань розроблення концепції державної підтримки та забезпечення всебічного розвитку осіб з особливими потребами : Розпорядження Президента України від 7.05.2013 р. № 176/2013-рп [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/176/2013-%D1%80%-D0%BF>
29. Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів : Постанова Кабінету Міністрів України від 8.12.2006 р. № 1686 Редакція від 01.08.2018 р. [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1686-2006-%D0%BF>
30. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки «Безбар'єрна Україна» : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 р. № 784 (Редакція від 19.01.2012 р.) [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%D0%BF>
31. Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 706 (Редакція від 31.08.2017 р.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-2012-%D0%BF>
32. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України

від 4 січня 2002 р. № 3 (Редакція від 14.06.2019 р.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF?find=1&text=%EF%EE%F0%F3%F8%E5%ED%ED%FF+%E7%EE%F0%F3>

33. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1302 (Редакція від 14.06.2019 р.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF>
34. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади : Наказ Державного Комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25.11.2002 р. № 327/225 (Редакція від 27.03.2015 р.) (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2002 р. за № 1022/7310.) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>
35. Про затвердження «Порядку проведення Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» : Наказ Держкомтелерадіо від 30.04.2015 р № 87 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 червня 2015 р. за № 759/27204) [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-15>